

Økonomisk hjælp til tandpleje

Emne	Lovgrundlag mv.	Ansøgning/ ansvarlig instans
Børn og unge (u. 18 år)		
Børn og unge (u. 18 år)	Sundhedsloven § 127 Vejledning om omfanget af og kravene til den kommunale og regionale tandpleje mv.	Kommunen har pligt til at sikre børn og unge under 18 år vederlagsfri tandpleje.
16 og 17 årige	Bekendtgørelse om tandpleje § 3, stk. 3 og 4. (priser fra Overenskomst om tandpleje for børn og unge under 18 år hos alment praktiserende tandlæger)	Frit vælge mellem vederlagsfri privat og kommunal tandpleje.
Fritvalgsordning	Bekendtgørelse om tandpleje § 4. Overenskomst om tandpleje for børn og unge under 18 år hos alment praktiserende tandlæger	Pt. Betaler 35 % af behandling.
Ulykker	Sundhedsloven § 127 Overenskomst om tandpleje for børn og unge under 18 år hos alment praktiserende tandlæger § 4A	Kommunen betaler behandling til 18. År.
Regionstandpleje manglende tandanlæg (agenesi) eller -dannelse (aplasi)	Sundhedsloven §§ 162 Bekendtgørelse om tandpleje kap. 5 (§ 18 mfl.)	Ansøgning til regionen
Specialtandpleje Sindslidende og udviklingshæmmede m.fl.	Sundhedsloven § 133 Bekendtgørelse om tandpleje § 12 mfl.	Kommunen
Voksne		
Gruppe 1 og gruppe 2 sikrede	Sundhedsloven § 65 Tandlægeoverenskomsten	Regionen

Omsorgstandpleje Personer med fysisk eller psykisk handicap	Sundhedsloven § 131 Omsorgstandplejeoverenskomst	Kommunen
Personer, der får tandskader på grund af ulykkestilfælde	Sundhedsloven § 135	Kommunen (uden forsikringsdækning)
Specialtandpleje Sindslidende og udviklingshæmmede m.fl.	Sundhedsloven § 133 Bekendtgørelse om tandpleje § 12 mfl.	Kommunen
Sjældne sygdomme og handicaps	Sundhedsloven § 163	Regionen/ Landsdels- og videnscenter i Århus/København
Patienter med læbe- og ganespalte		Taleinstituttet København / Århus
Sanering af patienter før operationer: transplantation, hjerteklapoperation	SST har udmeldt at hospitalet betaler (unitor). Behandling kan foregå hos privat praktiserende tandlæge.	Kæbekirurgisk afdeling
Personer med tandskader som følge af kemoterapi eller strålebehandling eller personer med Sjögrens Syndrom.	Sundhedsloven § 166	Regionen
Folke- og førtidspensionister (helbredstillæg/personligt tillæg)	Pensionsloven § 14a	Kommunen
Kontanthjælpsmodtagere, studerende og andre lavindkomstgrupper	Lov om aktiv socialpolitik § 82 og integrationsloven § 36.	Kommunen
Ofre for vold	Erstatningsansvarslovens § 1 og § 1a.	Tandbehandling, der ikke er akut, erstattes som

	(yderligere information findes på www.civilstyrelsen.dk)	udgangspunkt kun, hvis tandbehandlingen og prisen for tandbehandlingen er godkendt af Erstatningsnævnet, inden tandbehandlingen indledes.
Sygeforsikringen "danmark"	www.sygeforsikring.dk	Sygeforsikringen danmark

Personkreds: Børn og unge

Alle børn og unge mellem 0-18 år er omfattet af vederlagsfri (gratis) forebyggende og behandlende kommunal tandpleje. Dette tandplejetilbud tilbydes på offentlige klinikker og hos praktiserende tandlæger, der har indgået aftale med kommunen.

Unge på 16 og 17 år kan vælge at modtage det vederlagsfri kommunale tandplejetilbud hos praktiserende tandlæge efter eget valg. Unge, der vælger denne løsning, meddeler kommunen, hvilken tandlæge de ønsker at benytte. Ønsker den unge en dyrere behandling, end den kommunen ønsker at godkende, kan den unge få refunderet et beløb svarende til prisen for den behandling, som kommunen har godkendt.

Fritvalgsordning

Alle børn og unge mellem 0-16 år kan vælge fritvalgsordningen. Valget gælder det samlede tandplejetilbud, og tandlægen overtager ansvaret for at barnet/ den unge får det rette tandplejetilbud.

I kommuner hvor Børne- og Ungdomstandplejen er organiseret på kommunale klinikker og/eller hos en eller flere tandlæger, kan barnet vælge at modtage tandplejen hos en praktiserende tandlæge efter frit valg. Kommunen skal modtage skriftligt besked om navnet på tandlægen inden iværksættelse af undersøgelser og tandbehandlinger.

Der er en egenbetaling på 35 % af regningen ved denne ordning.

Er kommunens tilbud organiseret både på kommunale klinikker og hos praktiserende tandlæger efter eget valg, er der kun egenbetaling for de behandlinger som kommunen ikke tilbyder på offentlige klinikker. Kommunen bør kontaktes inden iværksættelse af sådanne behandlinger.

Priserne, jf. BUT-overenskomst med KL finder anvendelse for behandlingerne. Tandlægen udskriver en regning til patienten på 35 % og en regning til kommunen på 65 %.

Der gælder særlige regler for tandregulering og særligt kostbare behandlingsydelser, derfor bør det aftales med kommunen inden iværksættelse.

Ønsker et barn, en anden eller dyrere behandling end den kommunen kan godkende, kan barnet få refunderet et beløb svarende til 65 % af det beløb som kommunen oprindeligt har godkendt.

Personkreds: Børn med uheldsbetingede skader

Skader på børn og unge under 18 år og dermed følgende tandtab er omfattet af børne- og ungdomstandplejen – uanset om det udføres i privat praksis eller kommunale tandpleje.

Tabes en tand, der har været udsat for en ulykkesbetinget skade inden patienten er fyldt 18, eller er tandens tilstand således at den vil mistes på et senere tidspunkt, hvor en permanent erstatning

(implantat) tidligst vil kunne indsættes senere, dvs. 20-25 års alderen, betragtes tilstanden som endeligt tab opstået inden det 18. år.

Børne- og ungdomstandplejens forpligtelser ophører når barnet/ den unge fylder 18 år.

Igangsatte behandlinger vil kunne færdiggøres, når patienten er midt i et konkret behandlingsforløb, der antages at kunne afsluttes umiddelbart efter det generelle tandplejetilbuds ophør. Sundhedsstyrelsen fortolker dette i praksis som, at den endelige behandling skal være påbegyndt og kunne afsluttes inden for ca. et år efter det kommunale tandplejetilbuds ophør.

Tandlægen skal i god tid inden patienten fylder 18 år sikre, at der foretages en afsluttende vurdering af, om der er opnået et endeligt grundlag for den videre behandlingsplanlægning.

Regionstandplejen inddrages i forbindelse med en odontologisk vurdering af den endelige behandling. Det kan besluttes at behandlingen skal ske i privat praksis, det vil være regionstandplejen der foretager denne vurdering.

Personkreds: Børn og unge under 18 år med manglende tandanlæg (agenesi) eller -dannelse (aplasi)

Regionen tilbyder et vederlagsfrit tilbud om tandpleje, hvis lidelserne ubehandlet medfører en varig nedsættelse af tyggefunktionen eller giver et kosmetisk problem. Tandlægen skal ved identifikation af patientens odontologiske lidelser, henvise patienten til regionstandplejen.

Regionen tilbyder derudover et højt specialiseret odontologisk rådgivning, udredning og behandling af patienter med sjældne sygdomme og handicap, hos hvem tilstanden giver specielle problemer i tænder, mund og kæber.

Dette foregår på de to landsdels- og videnscentre, hhv. i København (Rigshospitalet) og i Århus (Århus universitetshospital):

Adresse:
Odontologisk Landsdels- og Videnscenter
Århus Kommunehospital, afd. O
Nørrebrogade 44
8000 Århus C
Tlf.: 8949 2885
E-mail: hgjor@akh.aaa.dk
www.odontviden.dk

Adresse:
Odontologisk Landsdels- og Videnscenter 2003Z
HovedortoCentret, Rigshospitalet
Blegdamsvej 9
2100 København Ø
Tlf.: 3445 4405
E-mail: daugaard@rh.dk
www.hosp.dk/rh.nsf/Content/odontologiskvidenscenter

Det odontologiske landsdels- og videnscenter vil eksempelvis skulle varetage behandlingen af agenesipatienter med 13 agenesier eller mere. Også patienter med andre, komplicerede typer tanddannelsesforstyrrelser som f.eks. amelogenesis imperfecta, dentinogenesis imperfecta, odontogenesis imperfecta og odontodysplasi behandles i dette regi.

Henvielse kan ske via regionstandplejen eller direkte fra praktiserende tandlæge.

Tablet over **Sjældne sygdomme og handicap med orale behandlingsbehov** kan desuden læses på side **900** i artiklen:

[Østergaard P, Kümmel N, Hansen HE, Dalsten F. Oral rehabilitering af kronisk syge folk med omfattende behandlingsbehov er ladt i stikken i den nuværende voksentandpleje.](#)

Personkreds: Voksne

Voksne (fra 18. år) kan efter forskellige ordninger opnå tilskud til deres tandpleje.

Offentligt tilskud (sygesikringstilskud)

Personkreds: Gruppe 1 og gruppe 2 sikrede

Den offentlige sygesikring yder tilskud til almindelige tandbehandlinger.

- Undersøgelse
- Tandrensning
- Fyldninger
- Rodbehandlinger
- Tandudtrækning
- Parodontalbehandling

Tilskuddet varierer og udgør som gennemsnit 30 % af prisen. Tilskuddet bliver fratrukket regningen.

For de fleste behandlinger er der aftalt en fast pris med sygesikringen og dermed en fast egenbetaling, som reguleres 2 gange årligt.

Omsorgstandpleje

Personkreds: Personer med fysisk eller psykisk handicap

Omsorgstandpleje er et kommunalt tilbud til personer over 18 år, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap har svært ved at komme til tandlæge.

Sindslidende personer, hos hvem der ikke er særlige odontologiske problemer, vil også blive omfattet af omsorgstandplejen.

Behandlingen kan efter eget valg ske på en kommunal klinik eller hos en praktiserende tandlæge (reguleret af omsorgstandplejeoverenskomsten mellem Tandlægeforeningen og KL)

Kommunen henviser til omsorgstandplejen. Kommunen har ret til at opkræve en mindre egenbetaling (maksimalt årligt 430,00 kr. i 2009).

Personer der er omfattet af kommunens tilbud omsorgstandpleje, men som ikke ønsker at modtage dette, bevarer retten til tilskud til tandpleje (tidl. sygesikringstilskud), jf. sundhedslovens § 65.

Skader på grund af ulykker

Personkreds: Personer, der får tandskader på grund af ulykkestilfælde.

Kommunerne yder økonomisk støtte til tandproteser til personer der får funktionelle ødelæggende eller vansirende tandskader på grund af et ulykkestilfælde.

Kommunen yder økonomisk støtte til tandproteser, dvs. erstatning for en eller flere manglende eller beskadigede tænder. tandproteser omfatter faste proteser (kroner, broer, implantater) og aftagelige proteser (delproteser eller helproteser). Der kan ydes hjælp til behandling, der anses for nødvendig til fremstilling og fastgøring af proteser. Der ydes ikke tilskud til operative indgreb, tandregulering eller løbende forebyggende eller behandlende tandpleje.

Der ydes ikke støtte til reparation eller udskiftning af tidligere bevilget tandproteser.

Ansøgning om støtte bør fremsættes hurtigst muligt efter skadens opståen for at undgå mindst mulig permanent behandling. Ønsker patienten en anden/dyrere behandling end den kommunen yder støtte til, må patienten selv betale differencen.

Støtten bortfalder, hvis skaden er dækket af en privat forsikring.

Specialtandplejen

Personkreds: Sindslidende og udviklingshæmmede m.fl.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde tandpleje til sindslidende og psykisk udviklingshæmmede f.eks. cerebral parese, autisme samt andre med meget betydelig og varig funktionsnedsættelse, eksempelvis hårdt ramte sklerosepatienter m.fl., der ikke kan gøre brug af de almindelige kommunale tandplejetilbud (herunder tandpleje i privat praksis) eller i omsorgstandpleje.

Kommunen kan bestemme, at modtagerne selv skal betale en del af udgiften (maksimalt årligt 1600,00 kr. i 2009). Behandlingen er dog gratis for børn og unge under 18 år.

Visitation til specialtandpleje sker på grundlag af en faglig bedømmelse af patientens evne og mulighed for at benytte de øvrige tandplejetilbud. Denne bedømmelse bør foretages af en fagperson, der har jævnlig kontakt med patienten og kendskab til dennes funktionsnedsættelse, og som har ansvaret for den pågældende person. Kommunen fastsætter nærmere regler for, hvordan visitationen skal foregå i kommunen. Kontakt derfor den pågældende kommune, hvis du er i tvivl.

Personkreds: Personer med tandskader som følge af kemoterapi eller strålebehandling eller personer med Sjögrens Syndrom.

Regionen yder et særligt tilskud til tandpleje til kræftpatienter, der efter strålebehandling i hoved- eller halsregionen eller på grund af kemoterapi har betydelige dokumenterede tandproblemer. Herudover yder regionen et særligt tilskud til tandpleje til personer, der kan dokumentere betydelige tandproblemer som følge af Sjögrens Syndrom.

Patienten søger regionen om at komme med i ordningen. Tandlægen bør vejlede patienten om, at henvende sig til regionen, og eventuelt være patienten behjælpelig med kontakten.

Ansøgning om støtte bør fremsættes hurtigst muligt efter det diagnosticerede behov, for at undgå mindst mulig permanent behandling.

Behandlingen omfatter et dokumenteret konserverende behov (tandfyldninger, rodbehandlinger, kroner, proteser mv.) og forebyggende behandlinger (afpudsninger, tandrensninger, kontrol, instruktion mv.). Der anlægges en helhedsvurdering for så vidt angår patientens samlede odontologiske status og prognose for tandsættet.

Egenbetalingen inden for en periode på 12 måneder kan maksimalt udgøre 1600,00 kr. (2009).

Tilskuddet er uafhængigt af patientens indkomst- og formueforhold. Modtager patienten helbredstillæg afholder patienten sin egenbetaling og modtager evt. helbredstillæg i forhold hertil.

Patienter, der godkendes til ordningen, modtager en særlig tilskudsbevilling fra regionen, hvoraf de nærmere vilkår for støtten vil fremgå.

Regionen kan fastsætte, hvilke ydelser der er omfattede af regionens forhåndsgodkendelse.

Behandlinger, der ikke er omfattet af forhåndsgodkendelse, kan ikke påbegyndes, før regionen har godkendt behandlingsforslaget samt det af tandlægen afgivne behandlingstilbud. Udgifter til behandling, der ikke er omfattet af tilskudsbevillingen, betales af patienten.

Ønsker patienten en dyrere behandling end den, der kan bevilges støtte til, kan patienten få refunderet et beløb fra regionen svarende til prisen på den behandling, som regionen har godkendt støtte til.

Særligt for strålebehandlede patienter

Forudsætningen for at kunne blive omfattet er, at det kan dokumenteres, at det odontologiske behandlingsbehov har karakter af at være betydelige tandproblemer, og at disse skal relateres til strålebehandlingen.

Patienten bør undersøges på en hospitalsafdeling for tand-, mund- og kæbekirurgi med henblik på sanering af tandsættet før strålebehandlingen.

Der ydes økonomisk støtte til behandlingskrævende tilstande, der er opstået efter strålebehandling, og som kan relateres til denne. Støtten ydes i form af forebyggende behandling og behandlende tandpleje i øvrigt, herunder tandproteser.

Mild strålebehandling i hoved- og halsregionen for andre lidelser end kræft, f.eks. for hudsygdommen, vil ikke berettige til skud.

Særligt for kemoterapipatienter

Forudsætningen for at kunne blive omfattet er, at det kan dokumenteres, at det odontologiske behandlingsbehov har karakter af at være betydelige tandproblemer, og at disse skal relateres til kemoterapien.

Patienter, der skal have kemoterapi, bør anbefales at blive undersøgt hos tandlæge før eller snarest efter kemoterapien.

Støtten ydes kun, så længe der som følge af kemoterapien er behov for en særlig indsats.

Særligt for patienter med Sjögren Syndrom

Forudsætningen for at kunne blive omfattet er, at det kan dokumenteres, at det odontologiske behandlingsbehov har karakter af at være betydelige tandproblemer, og at disse skal relateres til Sjögrens Syndrom.

Læs mere om Regionens tandplejetilbud:

Region Hovedstaden:

http://www.regionh.dk/menu/sundhedOghospitaler/Praksissektoren/KPR_tandlaeger/?WBCMODE=Presen-tation_bla

eller: www.voksentandplejen.dk

Region Sjælland: <http://www.regionsjaelland.dk/regionens-opgaver/sundhed/borgere/praktiserendelaegerogandrebehandlere/tandpleje/Sider/default.aspx>

Region Syddanmark: www.regionsyddanmark.dk/tandplejen

Region Midtjylland: <http://www.rm.dk/sundhed>

Region Nordjylland:

<http://www.rn.dk/SundhedOgSygehuse/Praksissektor+og+sygesikring/Tandlaeger.htm>

Helbredstillæg og personlige tillæg til pensionister

Personkreds: Folke- og førtidspensionister

Helbredstillæg (Pensionsloven § 14a)

Folkepensionister eller førtidspensionister* kan opnå helbredstillæg, der sker efter en økonomisk vurdering af kommunen. Størrelsen af helbredstillægget er afhængig af pensionistens indtægter og formue.

Helbredstillægget dækker op til 85 % af egenbetalingen for tandlægeydelser, hvortil det offentlige yder tilskud. Kommunen ansøges ikke ved hver behandling, men kontakt kommunen og aftal hvordan afregning skal foregå.

Aftagelige proteser

Har kommunen indgået en aftale med en tandlæge/tandtekniker om aftagelige tandproteser, betaler kommunen op til 85 % af den pris der er opnået aftale om. Patienten kan frit vælge hvor behandlingen skal udføres.

Endvidere kan der ydes støtte til aftagelige proteser. Får patienten helbredstillægget til *tandproteser* kan patienten få dækket op til 85 % af den faktiske pris.

Hvis kommunen har indgået en prisaf tale med tandlægen, kan patienten få dækket op til 85 % af den pris, der er aftalt i prisaf taltalen.

Patienten ansøger om helbredstillæg ved bopælskommunen og skema findes på www.borger.dk. Tandlægen ansøger kommunen om tilskud til behandling inden iværksættelse af behandlingen (se afsnittet: Ansøgning om konkret behandling.)

Patienten kan selv betale for differencen mellem det bevilligede beløb og tandlægens honorar.

*Førtidspensionister, hvis pensions sag er startet før 1.1. 2003 kan opnå helbredstillæg og personligt tillæg på linie med alderspensionister. Hvis pensions sagen er startet efter 1.1.2003 kan ansøges om kontanthjælp til tandpleje efter de regler som i øvrigt er gældende for kontanthjælpsmodtagere

Personligt tillæg/udvidet helbredstillæg (Pensionsloven § 14a, stk. 4)

Det personlige tillæg dækker udgifter, som kommunen vurderer, er rimelige og nødvendige, hvis pensionisten er i en vanskelig økonomisk situation.

Tillægget kan gives til den del af egenbetalingen, for ydelser dækket af det offentlige (tidl. sygesikring), eller til behandlinger som ikke er dækket af helbredstillægget f.eks. kroner og faste broer.

Patienten ansøger kommunen om personligt tillæg/ udvidet helbredstillæg. Ansøgningsskemaer kan hentes på www.borger.dk.

Tandlægen ansøger kommunen om tilskud til behandling inden iværksættelse af behandlingen (se afsnittet: Ansøgning om konkret behandling).

Patienten kan selv betale for differencen mellem det bevilligede beløb og tandlægens honorar.

Lov om aktiv socialpolitik § 82 og integrationsloven § 36.

Personkreds: kontanthjælpsmodtagere, studerende og andre lavindkomstgrupper

Kommunen kan yde hjælp til udgifter til tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunderet.

Som udgangspunkt kan der kun ydes hjælp, hvis behandlingen ikke kan udsættes til et senere tidspunkt, og alene støtte til "billigste løsning" – eksempelvis en aftagelig protese i stedet for fast krone eller bro.

Den hjælp der gives kan kun bruges til det ansøgte formål. Man kan således ikke bruge beløbet til en anden og dyrere behandling hvor man selv betaler differencen. I så fald vil der ske modregning af det beløb man selv kan betale, også selv om det drejer sig om en foræring fra familie eller bekendte.

Patienten søger kontanthjælp på kommunen. Yderligere information findes på www.borger.dk.

Også ikke-kontanthjælpsmodtagere - eksempelvis studerende og andre lavindkomstgrupper – kan søge om støtte.

Tandlægen ansøger kommunen om tilskud til behandling inden iværksættelse af behandlingen (se afsnittet: Ansøgning om konkret behandling.)

Ansøgning om konkret behandling

Tandlægen udfylder et behandlings- og honorarforslag og indsender det til kommunen som vurderer behandlingens nødvendighed (hvad angår proteser). For så vidt angår sygesikrede tandlægeydelser sker der ingen vurdering da borgeren har et retskrav på tilskud.

Tandlægeforeningen og KL har udarbejdet en blanket, der anvendes ved ansøgning om behandlinger, hvortil der søges om økonomisk tilskud. Aftalen er en tilslutningsaftale, hvorfor ikke alle kommuner har tilsluttet sig aftalen.

For kommuner der har indgået aftalen, udleverer kommunen blanketten TL701, som udfyldes med behandlingsforslag og alternativt forslag til kommunen, som godkender behandlingen helt/ delvist eller afslår behandling.

Ved afslag på behandlingen, har tandlægen ret til et honorar, som findes i honorartabellen.

For kommuner der ikke har indgået aftalen, kan kommunen udlevere en blanket. Tandlægen har som udgangspunkt ikke ret honorering for udfyldelse af ansøgningen/ved afslag. Det kan dog aftales mellem tandlægen og kommunen, hvilke forhold der skal være gældende.

Patienten kan klage over afgørelser fra kommunen. Klagen sendes til Det Sociale Nævn i den region man tilhører. Information kan findes på www.borger.dk.

Ved godkendt afsluttet behandling sendes regningen til kommunen.

Erstatning til ofre for vold

Personkreds: Ofre for vold

Der er mulighed for at få dækket udgifter til tandbehandling efter vold (overfald). Der ydes som udgangspunkt kun erstatning, hvis skaden er meldt til politiet.

Hvis skadevolderen er kendt, skal skadelidte rejse krav om erstatning i forbindelse med en eventuel straffesag.

Personkreds: Indmeldte medlemmer i Den frivillige sygeforsikring "danmark"

Der er mulighed for at få økonomisk tilskud til forebyggelse og behandlinger foretaget hos bl.a. tandlæger fra den frivillige sygeforsikring "danmark". Kriteriet for at modtage tilskud er, at man er medlem af "danmark". Man kan optages som medlem, hvis man er rask og under 60 år. Størrelsen af tilskuddet afhænger af, hvilken gruppe man er forsikret i. Yderligere oplysning kan fås hos "danmark" www.sygeforsikring.dk.

Sidst opdateret den: november 2009